

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (BASKI)

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	15
7.	DENETİM BULGULARI.....	16
8.	EKLER.....	40

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	7
Tablo 7: BASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	8
Tablo 8: Borç Stokunun Hesabı Tablosu	32

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
BASKİ	Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
BEM-BİR-SEN	Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
GZFT	Güçlü-Zayıf Yönler-Fırsatlar-Tehditler Analizi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
PESTLE	Politik, Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Teknolojik Etkenleri Değerlendirme Analizi
SUKAP	Su, Kanalizasyon ve Altyapı Projelerini Desteklemek Amacıyla Yürütülen İller Bankası Projesi
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TL	Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Amortisman Defteri Tutulmaması
2. Tecil veya Tehir Edilen Alacakların Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi
3. Kıdem Tazminatı Karşılık Tutarlarının Mevcut Durumla Uyumlu Olmaması
4. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Kayıtlı Olan Tutarlardan Geçici Kabulü Yapılanların İlgili Varlık Hesabına Aktarılmaması
5. Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Varlık Hesaplarında İzlenmemesi
6. Gider Taahhütlerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Kiraya Verilen Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri İle Kira Tutarlarının Nazım Hesaplarda İzlenmemesi
2. Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarına İlişkin Tahakkukların Yapılmaması ve Tahsilatın Sağlanmaması
3. Borçlanma Sınırının Aşılması
4. İşçilerin Ücretli Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması
5. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması
6. Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi, Belge, Karar ve Raporların İnternet Sitesinde Yayımlanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (BASKİ), Bakanlar Kurulunun 31.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararı ile kurulmuştur. Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, Balıkesir Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

Bakanlar Kurulu Kararı'nın yayımlandığı tarihten sonra çalışmalarına başlayan Genel Müdürlük 31.03.2014 tarihi itibarıyla teşkilatlanmasını tamamlayarak hizmete başlamıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Balıkesir il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler BASKİ Genel Müdürlüğü'nün hizmet alanı kapsamındadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre BASKİ de bağlı idare olarak Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; "Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır." hükmü gereğince BASKİ faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dahilinde yürütmektedir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesisi kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

Diğer yandan, mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin takibi gibi faaliyetler ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün) yetkisindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak sayılmıştır.

Bahsi geçen Kanun'un 4'üncü maddesine göre Balıkesir Büyükşehir Belediye Meclisi, BASKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ayrıca Genel Kurul, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanının görüşülmesini önerdiği işleri görüşüp karara bağlar.

Yönetim Kurulu, bir başkan ile beş üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür

Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarında hizmette en eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan, Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim Kurulunun diğer üç üyesi Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile atanır.

Daire başkanları, teftiş kurulu başkanı ve 1'inci hukuk müşaviri genel müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ve büyükşehir belediye başkanının onayı ile atanmaktadır. Müdürler, teknik elemanlar, avukatlar, müfettişler ve doktorlar genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulu kararı ile atanırken Su ve Kanalizasyon İdaresinin diğer personeli de genel müdür tarafından atanmaktadır.

BASKİ Genel Müdürlüğü personeline ilişkin bir diğer düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanun'un 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

BASKİ Genel Müdürlüğünde çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup, sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'ncü maddesine göre çalıştırılmaktadır. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

BASKİ hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	394	215
Sözleşmeli Personel	108	64
Kadrolu İşçi	387	338
Geçici İşçi	-	0
Toplam	889	617
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1254

BASKİ'nin doğrudan hissedarı olduğu 1 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 4'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre BASKİ de bağlı idare olarak Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Mahalli idareler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

BASKİ'nin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek ve Olağanüstü Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	68.375.960,00	0,00	11.972.204,90	80.348.164,90	75.772.864,21	4.575.300,69	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	12.178.040,00	0,00	2.209.490,09	14.387.530,09	13.952.015,47	435.514,62	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	278.191.000,00	0,00	48.931.973,09	327.122.973,09	316.285.094,10	10.837.878,99	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	28.510.000,00	0,00	5.955.211,32	34.465.211,32	34.455.211,32	10.000,00	0,00
05	Cari Transferler	0,00	2.050.000,00	0,00	-734.830,47	1.315.169,53	1.315.169,53	0,00	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	170.595.000,00	3.561.989,35	-38.334.048,93	135.822.940,42	122.324.078,84	13.498.861,58	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	30.000.000,00	0,00	-30.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		0,00	590.000.000,00	3.561.989,35	0,00	593.561.989,35	564.104.433,47	29.457.555,88	0,00

BASKİ'nin 2020 mali yılı bütçesi ile 590.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl

içinde eklenen ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 593.561.989,35 TL olmuştur. Yıl içinde 564.104.433,47 TL Bütçe Gideri yapılmış, 29.457.555,88 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	340.865.000,00	301.985.257,19	739.005,32	301.246.251,87	88,38
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	101.600.000,00	24.541.566,96	0,00	24.541.566,96	24,16
05- Diğer Gelirler	137.447.000,00	105.494.871,34	26.014,42	105.468.856,92	76,73
06- Sermaye Gelirleri	1.500.000,00	188.549,57	0,00	188.549,57	12,57
08-Alacaklardan Tahsilat	10.000.000,00	13.040.943,77	0,00	13.040.943,77	130,41
09- Red ve İadeler	-1.412.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	590.000.000,00	445.251.188,83	765.019,74	444.486.169,09	75,34

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %75,34 seviyesinde gerçekleşmiştir. Alacaklardan tahsilat (%130,41) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir. Bu artışın nedeni hukuk birimince yapılan yasal takiplerin sonuç vermeye başlamasıdır. Buna karşın Sermaye gelirlerinde bütçede 1.500.000,00 TL taşınmaz satışı öngörülmüş ancak arsa ve arazilerden 188.549,57 TL tutarında satış yapıldığından beklenenin çok altında (%12,57) gerçekleşme olmuştur. Ayrıca Alınan Bağış ve Yardımlar kaleminde ise 77.000.000,00 TL proje yardımı öngörülmüşken 11.263.199,87 TL tutarında yardım geldiğinden bu gelir kalemi de beklenenin çok altında (%24,16) gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	68.375.960,00	75.772.864,21	110,82
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	12.178.040,00	13.952.015,47	114,57
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	278.191.000,00	316.285.094,10	113,69
04- Faiz Gideri	28.510.000,00	34.455.211,32	120,85
05- Cari Transferler	2.050.000,00	1.315.169,53	64,15

06- Sermaye Giderleri	170.595.000,00	122.324.078,84	71,70
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	100.000,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	30.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	590.000.000,00	564.104.433,47	95,61

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %95,61 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderlerindeki %10,81 ve sosyal güvenlik kurumu devlet primi giderlerindeki %14,56 oranında aşılma görülmesinin nedeni personel sayısı artışından kaynaklanmıştır. Faiz giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %20,85 oranında aşılmıştır. Sermaye giderleri ve cari transferler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

BASKİ'nin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B- A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	188.576.598,40	238.496.904,26	301.985.257,19	26,47	26,62
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	10.479.798,89	47.779.948,85	24.541.566,96	355,92	-48,64
Diğer Gelirler	71.883.746,64	74.959.594,23	105.494.871,34	4,28	40,74
Sermaye Gelirleri	0,00	6.014.850,04	188.549,57	-	-96,87
Alacaklardan Tahsilat	5.752.283,68	5.396.826,24	13.040.943,77	-6,18	141,64
Toplam	276.692.427,61	372.648.123,62	445.251.188,83	34,68	19,48
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	928.270,13	901.260,51	765.019,74	-2,91	-15,12
Net Toplam	275.764.157,48	371.746.863,11	444.486.169,09	34,81	19,57

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 72.739.305,98 TL'lik (%19,57) artış göstermiştir. Bu çerçevede; yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı sermaye gelirlerinde 5.826.300,47 TL (%96,87) azalış olmasına rağmen; alacaklardan tahsilatlarda 7.644.117,53 TL (%141,64), diğer gelirlerde 30.535.277,11 TL

(%40,74) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 63.488.352,93 TL (%26,62) tutarındaki artış toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerindeki artışın büyük oranda su hizmetlerine ilişkin mal ve hizmet satış gelirlerinin yükselmesinden kaynaklandığı anlaşılmakla birlikte, diğer kalemlerdeki artışlarda gelir yönetiminde sağlanan başarı etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	53.021.372,42	65.405.551,14	75.772.864,21	23,36	15,85
SGK Devlet Prim Giderleri	9.675.447,86	12.069.896,87	13.952.015,47	24,75	15,59
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	207.812.446,23	261.681.416,67	316.285.094,10	25,92	20,87
Faiz Giderleri	20.761.156,99	36.080.102,14	34.455.211,32	73,79	-4,50
Cari Transferler	2.704.119,14	2.028.952,66	1.315.169,53	-24,97	-35,18
Sermaye Giderleri	114.926.264,98	117.602.252,99	122.324.078,84	2,33	4,02
Sermaye Transferleri	110.000,00	0,00	0,00	-100,00	0,00
Toplam	409.010.807,62	494.868.172,47	564.104.433,47	20,99	13,99

BASKİ'nin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 69.236.261,00 TL (%13,99) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 10.367.313,07 TL (%15,85), sosyal güvenlik kurumu devlet prim giderlerinin 1.882.118,60 TL (%15,59), mal ve hizmet giderlerinin 54.603.677,43 TL (%20,87) arttığı görülmektedir. Cari Transferlerde 713.783,13 TL'lik (%35,18), faiz giderlerinde 1.624.890,82 TL'lik (%4,50) azalış olmuştur. Personel giderleri ve sosyal güvenlik kurumu devlet primi giderleri artışı personel sayısı artışından kaynaklanmış olup, özellikle bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla tasarrufa gidilerek, cari transfer ve faiz giderleri bir önceki yıla göre azaltılmış ve bütçe denkliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın BASKİ'nin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 476.309.930,81 TL, Faaliyet Geliri 419.639.647,34 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 56.670.283,47 TL olarak gerçekleşmiştir.

BASKİ'nin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: BASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	BASKİ'nin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Personel A.Ş.	110.000,00	110.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

BASKİ'nin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar

- 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında 55 ila 67'nci maddeler arasında düzenlenmiş olup, bu bölümde iç kontrol sistemine ilişkin olarak; iç kontrolün tanımı ve amacı, kontrolün yapısı ve işleyişi, ön mali kontrol, mali hizmetler birimi, muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları, muhasebe yetkilisinin nitelikleri ve atanması, iç denetim, iç denetçinin görevleri, iç denetçilerin nitelikleri ve atanması, iç denetim koordinasyon kurulu, iç denetim koordinasyon kurulunun görevleri hususlarına yer verilmiştir.

Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol,

"... idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü"

olarak tanımlanmış, 57'nci maddesinde ise;

"Kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemleri; harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluşur."

Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri

tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemler alınır.”

hükmüne yer verilmek suretiyle etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması sorumluluğu idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticilerine bırakılmıştır.

31.12.2005 tarih ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5’inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun’a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Anılan hüküm dayanağında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İç kontrolün temeli risk yönetimi esasına dayalı olduğundan ve iç kontrol sistemi riske karşı verilen kurumsal tepkiyi ifade ettiğinden Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün kurumsal risklerini minimum seviyeye çekmeye yönelik faaliyetleri şu şekilde değerlendirilmiştir.

Kurumsal risklerin taslağı ilgili birim yetkililerince 2020-2024 Dönemi Stratejik Planı hazırlık çalışmaları sırasında çıkartılmıştır. Hedef kartlarında yer verilmeyen risklere Stratejik Planda, PESTLE ve GZFT analiz sonuçlarında yer verilmiştir. Burada yer verilen riskler yalnızca kurumsal riskler değil aynı zamanda operasyonel (iç kontrol) riskleri de barındırmaktadır.

BASKİ tarafından Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları kapsamında 2018-2019 yıllarını esas alan İç Kontrol Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır. Ancak 2020-2021 dönemi için henüz Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır. Güncel dönemin planı için çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu ile Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu üyelerinin yenilenmesi için çalışmalara başlanmıştır. Geçmişte İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçları

izlenmemiştir. Hazırlanacak yeni İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yürürlüğe girdiğinde en az 6 ayda bir kez olmak üzere ölçüm ve raporlama çalışmaları yapılması öngörülmektedir.

İç denetçi kadrosu tanımlanmamış olan BASKİ’de iç denetim birimi de kurulmamıştır.

İç kontrol Sisteminin beş bileşeninden olan “Kontrol Ortamı”nın gereği olarak kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ekinde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır. 25-26 Şubat 2020 tarihlerinde güvenlik görevlilerine etik davranış ilkeleri eğitimi verilmiştir ancak Covid-19 salgını nedeniyle idarenin diğer personeline henüz bu eğitim verilememiştir.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlenmesi hususu kısmen yerine getirilmiştir. Birimlerin fonksiyonel görev dağılımlarının yer aldığı “T.C. Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Yönetimine Dair Teşkilat Yönetmeliği” yürürlükte olup uygulanmaktadır. İhtiyaç halinde ilgili Yönetmelik güncellenmektedir. Dokuzuncu ve son güncellemenin yürürlük tarihi 07.09.2020 olup ilgili belge Kurumsal web sayfasında yayınlanmıştır.

İdarede görev, yetki ve sorumluluklar, BASKİ Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Yönetimine Dair Teşkilat Yönetmeliği ile 24.03.2005 tarihli ve 2005/7 no’lu Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda hazırlanan 11.01.2019 tarihli ve 2019/1 no’lu İç Genelge ile düzenlenmiş olup 02.01.2020 tarih ve 2020/1 sayılı İç Genelge ile güncellenmiştir. “Görev Dağılımı” konulu iç yazıda da başta üst yönetim kademesinde olmak üzere Daire Başkanı, Şube Müdürü, Şube Şeflerine ilişkin vekalet ve yetki devrine ilişkin genel prensipler ve ilkeler belirlenmiştir.

Personelin görevlerini ve bu görevlere ilişkin yetki ve sorumluluklarını kapsayan görev dağılım çizelgelerinin oluşturulması ve personele bildirilmesi hususunda birim bazında çalışmalar yapılmış olup (Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı ile İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı’nın hazırlayıp uyguladığı personel yetki ve sorumluluk listelerinde olduğu gibi) kurum bazında standart bir çalışma yapılması hususunda çalışmalar plan aşamasındadır.

Hata, eksiklik, yanlışlık, usulsüzlük ve yolsuzluk risklerini azaltmak için faaliyetler ile mali karar ve işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrolü görevleri farklı

kişilere verilmekte, Harcama Yetkilisi ile Muhasebe Yetkilisi görevleri aynı kişide birleşmemekte, ön malî kontrol görevini yürüten personelin ihale, muayene ve kabul komisyonlarında yer almamasına dikkat edilmekte ve bu suretle görevler ayrılığı ilkesi yerine getirilmeye çalışılmaktadır.

Bazı birimlerde iş akış süreçleri belirlenmiştir ancak Kurum bazında iş akış süreçlerine ilişkin genel bir çalışma yapılması planlama aşamasındadır. Ön Mali Kontrol için iş akış süreci yapılmış olup Kurumsal web sayfasında yayınlanmıştır.

2020 yılı içinde kurum personeline, Hijyen Eğitimi, Araç Bakım Takip Sistemi Eğitimi, CBS Eğitici Eğitimi, Bilgisayar İşletmenliği Eğitimi, CBS Kullanıcı Eğitimi, WEB Sitesi İhale Modülü Eğitimi, AVK International A/S Türkiye Distribütörü "Su Şebekesinde Kullanılan Ürünler ve Pratik Çözümler" Semineri, Şef Ünvanı Alan Personele Güncel Mevzuat Bilgileri ve Protokol Kuralları Hakkında Eğitim, Abonelik iş ve işlemleri tarifeler yönetmeliği ile ilgili güncel bilgilendirme Eğitimi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Eğitimi, Güvenlik Görevlilerine Etik Davranış Kuralları Eğitimi, Çağrı Merkezi Oryantasyon Eğitimi, Narkorehber Eğitimi, Ön Ödemeli Akıllı Kartlı Su Sayacı Tanıtımı ve Bilgilendirme Eğitimi, Oryantasyon Eğitimi, CBS Eğitimi (Üst Yönetim ve Müdürler), CBS Eğitimi (Birimler), Ön Ödemeli Akıllı Kartlı Su Sayacı Eğitimi, Çağrı Merkezi (185) Kurumsal İletişim Eğitimi, Kişisel Verileri Koruma Kanunu Bilgilendirme Eğitimi konularında hizmet içi eğitim verilmiştir.

2020-2024 yıllarına ilişkin Stratejik plan, idarenin paydaş görüşleri alınarak birimlerinin ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun bir şekilde hazırlanmış ve yine bu plan esas alınarak idarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını ve performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı oluşturulmuştur. En nihayetinde faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, idare faaliyet raporunda gösterilmekte ve kurumun web sitesinden duyurulmaktadır.

Kurum genelinde çözüm sunan ve raporlar üreten IND otomasyon Sistemi (Abone Bilgi Yönetim Sistemi, Abone İş Emri, Kanal İş Emri, Endeks Okuma Uygulaması, Tarımsal Sulama Yazılımı, Personel Modülü Yazılımı, E-Tahsilat, Hukuk Programı, Katı Atık Yazılımı, 185 Arıza İhbar Modülü, İnsan Kaynakları Eğitim Modülü, E-Borç Sorgulama) ve birimlerin işleyişlerini hızlandıracak (Intranet Portalı, Coğrafi Bilgi Sistemi, İş Talep Yazılımı, Kurumsal Mobil Uygulama, Halkla İlişkiler Modülü, Araç Bakım Takip Sistemi, Harcama Takip Modülü, İhale Duyuru Modülü, Su Kesintisi Modülü, Laboratuvar ve Desarj Yazılımı, Nöbetçi Personel

Modülü, Toplantı Modülü, Yazıcı Yönetim Yazılımı, Kiosk Yazılımı, Sanal Şube, E-devlet üzerinden Abone Bilgi Sorgulama ve Borç Sorgulama, Netcad yazılımı, İcra Matik, Bilgi Edinme) modüller ve yazılımlar kullanılmaktadır. Bu alt modül ve sistemler Kuruma ilişkin tüm verilerin harmanlanıp yönetici kademelerine analiz yapma imkanı sunacak ana sistemi oluşturmaktadır.

İdarede ön mali kontrol, Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığının Ön Mali Kontrol Biriminde Mali Hizmetler Uzman Yardımcıları tarafından, 4.11.2019 tarihi ve 198 sayılı BASKİ Genel Müdürlüğü Yönetim Kurul Kararı uyarınca yürürlüğe giren Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi uyarınca yerine getirilmektedir.

Bu itibarla, Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresinin 5018 sayılı Kanun'un 57'nci maddesinde belirtilen iç kontrolün yapısı ve işleyişine ilişkin esaslara uyum sağlamaya yönelik faaliyetlerinin bulunduğu, bu faaliyetlerin yine Kanun'un 56'ncı maddesinde açıklanan iç kontrol sisteminin amacına yönelik olduğu, ancak iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik tüm işlemlerin henüz tamamlanamadığı, sistemin eksiklerinin giderilmesi ve etkinliğinin sağlanmasını teminen, Üst Yönetici tarafından işleyişin gözetilmesi ile izlenmesi sorumluluğunun azami düzeyde yerine getirilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Amortisman Defteri Tutulmaması

Su ve Kanalizasyon İdaresi bünyesinde “Duran Varlıklar Amortisman Defteri”nin tutulmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin ikinci fıkrası (ç) bendinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı hükme bağlanmış, 491'inci maddesinde tanımlanan “Duran Varlıklar Amortisman Defteri” (Örnek- 65) de mahalli idareler tarafından tutulacak diğer defterler arasında sayılmıştır. Yönetmelik'in 202 ve 203'üncü maddelerinde de, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesine ilişkin olarak 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği ve işleyişine açıklık getirilmiştir.

Ayrıca 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 47 sıra no'lu Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 9'uncu maddesinde amortisman tabi her bir varlığın Tebliğ ekinde yer alan “Duran Varlıklar Amortisman Defteri”ne kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından “Duran Varlıklar Amortisman Defteri” tutulmadığı, dolayısıyla duran varlıkların amortisman hesaplamalarında edinim tarihlerinin göz ardı edildiği, herhangi bir sebeple kayıtlardan çıkan duran varlıklara ilişkin ne kadar amortisman ayrıldığıнын takibinin yapılmadığı ve bu nedenlerle amortisman süresi dolmuş olan duran varlıklar için amortisman ayrılmaya devam edilebildiği tespit edilmiştir.

Su ve Kanalizasyon İdaresinin aktifinde bulunan duran varlık sayısının ve çeşidinin çokluğu, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olması ve “Duran Varlıklar Amortisman Defteri”nin kullanılmıyor olması sebebiyle, muhasebe kayıtlarında 257

Birikmiş Amortismanlar Hesabında izlenen, duran varlıklara ilişkin amortisman tutarlarının kesinliği net değildir.

Aynı zamanda ayrılan amortisman tutarları, 630 Giderler Hesabı ile faaliyet gideri olarak muhasebe kayıtlarına yansımak durumunda olduğundan, yıl sonunda faaliyet gelir ve giderlerinin durumuna göre şekillenen faaliyet sonucu, net olarak ortaya konulamayan amortisman giderleri kadar belirsizlik içermektedir. (Su ve Kanalizasyon İdaresinde 2020 yılı sonunda olumsuz faaliyet sonucu gerçekleşmiştir.)

Bu itibarla, 2020 yılı Bilançosunda kayıtlı bulunan 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı ve 2020 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda gösterilen dönem olumsuz faaliyet sonucunun gerçeğe uygun olup olmadığı teyit edilememektedir.

BULGU 2: Tecil veya Tehir Edilen Alacakların Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

Su ve Kanalizasyon İdaresinin borç yapılandırma kanunları neticesinde tecil ve tehir ettiği alacaklarını “gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabı”nda izlemediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabını açıklayan ve “Hesabın niteliği” başlıklı 92'inci maddesinde;

“Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için kullanılır.”

hükmü yer almaktadır. Yönetmelik'in 166'ncı maddesinde de bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen alacak tutarlarının 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında izleneceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Su ve Kanalizasyon İdaresinin hukuk biriminde takip edilen 1034 adet dosya üzerinde 13.698.806,01 TL tutarında borç yapılandırması yapıldığı, ancak ertelemeye tabi tutulan bu alacakların, vadelerine göre 122 / 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Her alacağın aynı nitelikte olamayacağı aşikârdır. Bu bakımdan alacakların vade ve tahsil edilebilirlik durumlarının belli olması, karar alma süreçlerinin daha sağlıklı yürütebilmesini ve daha gerçekçi olmasını sağlarken, bir yandan da mali tabloların güvenilirliğini belirlemektedir.

Her ne kadar İdare, 17.11.2020 tarih ve 31307 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 7256 sayılı Kanun ile yapılandırılması öngörülen alacaklar için başvuru süresinin uzatılarak başvuruların 2021 yılı başında da devam etmesi nedeniyle bu Kanuna istinaden gerçekleşen yapılandırılmış alacakların 2020 yılı kayıtlarına alınmasının sağlanamadığını bildirmekte ise de; bulguda da zikredilen ve hukuk biriminden alınan veriler sadece mezkur kanundan ileri gelen yapılandırmaları değil daha önceden var olan dosyaları da kapsamaktadır. Yine 7256 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılması uygun görülen alacaklar için başvuru süresinin uzatılması, hali hazırda 2020 yılı sonuna kadar yapılan başvuruların tecilli ve tehirlî alacaklar arasına alınmamış olması gerçeğini de değiştirmemektedir.

Bu itibarla, 2020 yılı Bilançosunda 122 / 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirlî Alacaklar Hesaplarında gösterilmeyen alacak tutarları kadar hataya neden olunmuştur.

BULGU 3: Kıdem Tazminatı Karşılık Tutarlarının Mevcut Durumla Uyumlu Olmaması

İşçi statüsünde istihdam edilen personel için ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarının, işçi sayısı, hizmet süreleri ve ödenebilecek azami (tavan) kıdem tazminatı tutarları ile uyumlu olmadığı, hizmet alımı sözleşmeleri kapsamında çalıştırılan işçiler için ise kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan kavramlardan "dönemsellik" kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin sonuçların diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanması, "ihtiyatlılık" ise muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılması olarak açıklanmıştır. Kamu idareleri tarafından işçi statüsünde istihdam edilen personelin kıdem tazminatları için ihtiyaten karşılık ayrılması ve işçinin istihdamı nedeniyle yükümlülük altına girilen kıdem tazminatlarına ilişkin giderlerin yılları faaliyetlerine mal edilmesi Yönetmelik'in dönemsellik ve ihtiyatlılığa ilişkin bu hükümleri gereğidir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 281 ve 330'uncu maddelerinde de, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan kıdem tazminatları karşılıklarının vadelerine göre 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında izleneceği belirtilmiştir.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 20.05.2016 tarih ve 9430 sayılı "Kıdem Tazminatı" konulu genel yazısında ise; yukarıda yer verilen açıklamalara değinilerek kıdem tazminatları ile ilgili olarak uygulama birliğinin sağlanması amacıyla söz konusu işlemlerin bahse konu yazıda yer alan açıklamalar ile yazı ekinde yer alan örnek muhasebe kayıtlarına göre yapılması öngörülmüştür.

1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesinde de, toplu sözleşmelerle ve hizmet akitleriyle belirlenen kıdem tazminatlarının yıllık miktarının, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuruna 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek azami emeklilik ikramiyesini geçmemesi hüküm altına alınmıştır.

İş Kanuna tabi işçilerin 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesinde sayılan hallerde iş akitlerinin sona ermesi durumunda, işçinin işe başladığı tarihten itibaren hizmet akdinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenmesi de Kanun'un aynı maddesi hükümleri gereğidir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı sözleşmeleri kapsamında çalıştırılmakta olan işçilerin sürekli işçi kadrolarına veya mahalli idare şirketlerinde işçi statüsüne geçirilmesi ise 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 23 ve geçici 24 üncü maddeleri ile sağlanmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 20'nci maddesine göre, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri, sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine veya bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gödürebileceklerdir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, geçişten önce alt işveren işçilerini kapsayan, Yüksek Hakem Kurulu tarafından karara bağlanan ve süresi en son sona erecek toplu iş sözleşmesinin, anılan madde kapsamında yer alan şirketlerce işçi statüsüne geçirilen işçilerin ücreti ile diğer mali ve sosyal haklarının belirlenmesinde esas alınacağı düzenlenmiştir.

Her ne kadar, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 20'nci maddesine göre belediye ve bağlı idarelerinin şirketlerinde kadroya geçirilmek suretiyle bu idarelerin bünyesinde hizmet alımı sözleşmesi ile çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatı, bu şirketler tarafından ödenecek de olsa, bahse konu hizmet alımı sözleşmelerinde işçilerin ücret ve diğer mali ve sosyal haklarının idare tarafından hakediş karşılığı ilgili şirkete ödeneceği hüküm altına alınmaktadır. Bu nedenle iş sözleşmesi İş Kanununda belirtilen hallerde sona eren işçilere ödenecek kıdem tazminatlarını, birim fiyat olarak hakediş yoluyla şirkete ödemek ilgili idarelerin yükümlülüğü altındadır.

Yine, en son yayınlanan Mahalli İdareler 2018 Yılı Detaylı Hesap Planı'nda 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının yardımcı hesap kodlarında sürekli, geçici ve taşeron işçiler için ayrılacak kıdem tazminatı karşılıkları için ayrı ayrı yardımcı hesap kodları belirlenmiştir. Hesap planındaki bu düzenleme itibariyle de belediye ve bağlı idarelerin şirketlerinde hizmet alımı sözleşmesi ile çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları için ayrılan karşılıkların, niteliğine uygun olarak 472. 03 Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle idarelerin gelecekte karşılaşacağı risk ve olaylara karşılık muhasebenin "ihtiyatlılık" ilkesi doğrultusunda kıdem tazminatı karşılığı ayırması gerekliliği hizmet alımı sözleşmeleri kapsamında çalıştırılmakta olan işçileri de kapsamaktadır.

İdare bünyesinde, gerek kadrolu, gerek hizmet alımı sözleşmesi kapsamında çalıştırılan işçiler için ayrılan karşılık tutarlarının, 630 Giderler Hesabı ile faaliyet giderlerine yansıtılması gerekeceğinden, yıl sonunda faaliyet gider ve gelirlerine göre oluşan dönem faaliyet sonucu, ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılık tutarları kadar etkilenmektedir.

Yapılan incelemede, Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 2020 yılına ilişkin muhasebe kayıtlarında, sürekli işçi statüsünde istihdam edilen personel için ayrılan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının, hali hazırda çalışmakta olan işçilerin sayısı, bunların hizmet süreleri ve kendilerine ödenebilecek azami (tavan) kıdem tazminatı tutarları ile uyumlu olmadığı, hizmet alımı sözleşmesi kapsamında çalışan işçilerin kıdem tazminatları için ise karşılık ayrılmadığı tespit edilmiştir. Şöyle ki;

2020 yılı sonu itibariyle; idarenin kadrolu 335 sürekli işçisinin kıdem sürelerine göre hak sahibi olabilecekleri toplam kıdem tazminatı, kıdem tazminatı tavan tutarı üzerinden 46.900.609,87 TL'dir. 2020 yılı sonu itibariyle bu işçiler için ayrılmış olan ve 472 hesap

kodunda takip edilen karşılık tutarlarının toplamı ise 3.526.182,45 TL'dir. (Hesabı yapılmadığından, bu işçilerin toplam hizmet sürelerine tekabül eden 46.900.609,87 TL karşılık tutarının ne kadarının 2020 yılına ilişkin olduğu belirlenememiştir.)

Hizmet alımı sözleşmeleri kapsamında çalışan 1263 işçi için ise kıdem tazminatı karşılığı ayrılmamış, bu karşılık tutarları da faaliyet gideri olarak muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır. (Hesabı yapılmadığından tutarı belirlenememiştir.)

Gerek sürekli işçilerden gerekse hizmet alımı sözleşmeleri kapsamında çalıştırılan işçilerden 2021 yılında emekli olması beklenen herhangi bir personel ise öngörülmemiştir. Bu nedenle 372 Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabında herhangi bir karşılık tutarı yer almamaktadır.

Her ne kadar idare, kadrolu 335 sürekli işçi için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarını 2021 yılı içinde ayırarak muhasebe kayıtlarını gerçekleştirdiklerini bildirmişse de 2021 yılında yapılan muhasebe kayıtlarının 2020 yılı bilançosunda oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır. Diğer taraftan hizmet alımı sözleşmeleri kapsamında çalışan 1263 işçinin kıdem tazminatlarının, idarenin hizmet alımı gerçekleştirdiği şirket bünyesinde istihdam edilmeleri nedeniyle şirket tarafından ödenecek olduğu, bu nedenle karşılık ayrılmadığı belirtilmekle beraber, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 20'nci maddeye göre belediye ve bağlı idarelerinin şirketlerinde kadroya geçirilmek suretiyle istihdam edilen işçilerin bu maddenin yürürlük tarihi olan 02.01.2018 tarihinden önceki döneme isabet eden kıdem taminatlarının son işveren olarak ilgili idareler tarafından ödeneceği gerçeği değişmemektedir. Kaldı ki Su ve Kanalizasyon İdaresinin hali hazırda sürdürdüğü uygulama da açıklandığı şekilde olup, mahalli idare şirketlerinde kadroya geçirilmek suretiyle çalıştırılan işçilerin bu tarihe kadar geçen hizmet sürelerine isabet eden kıdem tazminatı tutarı idare bütçesinden, bu tarihten sonraki döneme isabet eden kıdem tazminatı tutarları şirket tarafından ödenmektedir. Dolayısıyla İdarenin, bağlı şirketinden hizmet alımı yapmak suretiyle çalıştırdığı işçilerin, şirket bünyesinde kadroya geçirilmeden önce 02.01.2018 tarihine kadarki hizmet sürelerine ilişkin olarak, kıdem tazminatlarına karşı sorumluluğu devam ettiği için karşılık ayırması gerekliliği kaçınılmazdır. Anayasa Mahkemesinin 2019/73 sayılı Kararı ile 7166 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin "sözleşmesinde açık hüküm bulunmayan hallerde kamu kurumlarının hizmet alımı ihaleleri kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilere ödedikleri kıdem tazminatlarının alt işverenlere rücu edilemeyeceğine" dair hükmünü iptal etmesi nedeniyle, idarelerin alt

işverenlere rücu hakkı da devam etmektedir.

Bu itibarla; 2020 yılı Bilançosunda 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının 01. Sürekli İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları alt hesap kodunda 43.374.427,42 TL ve 03. Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları alt hesap kodunda hizmet alımı sözleşmeleri kapsamında çalışan işçilerin 01.02.2018 tarihine kadar geçen hizmet süreleri için ayrılmayan karşılık tutarları kadar, 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabında Sürekli İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları için 2020 yılında ayrılması gereken karşılık tutarları kadar, 500 Net Değer/Sermaye Hesabında sürekli işçiler ve hizmet alımı sözleşmesi kapsamında çalıştırılan işçiler için 2020 yılına kadar ayrılmayan karşılık tutarlarının toplamı kadar eksiği ile hataya neden olunmuştur. 2020 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda gösterilen dönem olumsuz faaliyet sonucu da aynı nedenlerle hatalıdır.

BULGU 4: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Kayıtlı Olan Tutarlardan Geçici Kabulü Yapılanların İlgili Varlık Hesabına Aktarılmaması

Su ve Kanalizasyon İdaresinin, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yapım işlerinden geçici kabulü yapılanların ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Hesap grubuna ilişkin işlemler ile ilgili 187'nci maddesinin ikinci fıkrası b/1 bendinde "Yapılmakta olan yatırımlar hesabı"nda izlenen maddi duran varlıkların, geçici kabul işlemi tamamlandıktan sonra ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabını açıklayan "Hesabın Niteliği" başlıklı 204'üncü maddesinde de; "*Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.*" denilerek bu hesabın yapımı süren yatırımlar için yapılan giderleri izlemek maksadıyla kullanılacağına açıklık getirilmiş, "Hesabın işleyişi" başlıklı 205'inci maddesinin (b) bendinde de, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilmek suretiyle hesaptan çıkarılma yöntemi açıklanmıştır.

Yapılan incelemede, Su ve Kanalizasyon İdaresinin 2020 yılı muhasebe açılış kaydının 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında yer alan 72.719.238,42 TL tutarındaki çeşitli yapım işlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının yıl içinde işlem görmeden ve değişiklik göstermeden yılsonuna taşındığı, bu tutarın 71.798.438,42 TL'lık kısmının ise 2019 yılı başından beri hiçbir işlem görmediği tespit edilmiştir.

Gerek 2019 yılı gerek 2020 yılı itibariyle hiçbir işlem görmeden 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen bu yatırımların, tamamlandığı halde ilgili varlık hesaplarına aktarılmayan yatırımlar olduğu anlaşılmaktadır.

Muhasebe açısından, tamamlandığı halde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen yatırımlar, bir taraftan idarenin devam eden yatırımlarını olduğundan çok göstermekte, diğer taraftan idarenin diğer duran varlıklarına ilişkin muhasebe değerlerinin olduğundan eksik görünmesine neden olmaktadır. Zira tamamlanan yatırımlar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından düşülürken, idarenin başka bir duran varlığına dönüşmek durumundadır. Örneğin binalar, yollar vb. gibi. Bu nedenle idarenin bahse konu yatırımları binalar, kanalizasyon hatları, su isale hatları, enerji nakil hatları ve benzerleri olduğundan, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabına aktarılması gereken ve 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmeye devam eden bu yatırımlar nedeniyle, muhasebe kayıtlarında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının bakiyesi olması gerekenden fazla, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabının bakiyesi ise olması gerekenden eksik görülmektedir.

251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabında yer alan varlıklar için amortisman ayrılması da gerekeceğinden, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen yatırımlardan tamamlananların söz konusu varlık hesaplarına aktarılmaması 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabını da etkilemektedir.

Aynı zamanda; Amortisman uygulaması sonucu Giderler Hesabına yansımaları gereken amortisman giderleri kadar 630 Giderler Hesabı, Dönem sonunda 630 Giderler Hesabının yansımaları sonucu oluşacak faaliyet sonuçlarını gösteren 690 Faaliyet Sonuçları Hesabı, Faaliyet sonuçlarının bakiyeleri üzerinden değerlendirilecek dönem faaliyet sonucunu gösteren 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ya da 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-), ayrılması gereken amortisman tutarları kadar hatalı sonuç vermektedir.

Yılı dönem faaliyet sonucuna göre, yılı geçtikten sonra önceki yıllar faaliyet sonuçlarını takip etmek için kullanılan 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı ya da 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-) ile geçmiş yıllar olumlu ya da olumsuz faaliyet sonuçlarının 5 yıl sonunda net değere aktarılması gerektiğinden, 5 yıllık süreyi doldurmuş geçmiş dönemler için 500 Net Değer/Sermaye Hesabı da amortisman ayrılmamasından etkilenen hesaplardır.

Bu itibarla, 2020 yılı Bilançosu, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı, 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı, 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı ile 500 Net Değer/Sermaye Hesabı ve 2020 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu da dönem olumsuz faaliyet sonucu itibariyle doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

BULGU 5: Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Varlık Hesaplarında İzlenmemesi

Su ve Kanalizasyon İdaresine, diğer kamu idarelerince tahsisli kullanılan taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188, 189, 190, 191, 192 ve 193'üncü maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabında izleneceği belirtilmiştir. Bu amaçla Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yardımcı hesaplar belirlenmiş ve tahsise konu olan taşınmazların, tesis edilen 02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar, 03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar yardımcı hesaplarında kamu idaresince takip edileceği hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan 10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in "Tahsisli taşınmaza ilişkin giderler" başlıklı 7'nci maddesinin;

"(1) Tahsisli taşınmazlarla ilgili olarak harcamalara katılma payı da dâhil olmak üzere her türlü malî yükümlülükler ve diğer giderler, tahsis yapılan kamu idaresi tarafından ödenir."

hükmünce de tahsisli taşınmazlar ile ilgili her türden giderin tahsis yapılan kurum tarafından karşılanması, dolayısıyla da muhasebe kayıtlarının, tesis edilen bu işlemlere göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu haliyle de tahsisli taşınmazların tahsis bilgisinin

muhasabe kayıtlarında ilgili yardımcı hesaplarda belli edilmesi, idarenin tahsise konu taşınmazları üzerindeki malî yükümlülükleri açısından anlam kazanmaktadır.

Yine 27.04.2015 tarih ve 4167 sayılı Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısında, herhangi bir taşınmazı tahsisli kullanan ve kullandıran kurumların muhasabe kayıtlarını nasıl gerçekleştireceğine dair açıklamalar yapılmış ve örneklere yer verilmiştir. Aynı yazıda “1.3.Tahsis işleminin muhasebeleştirilmesi” başlığı altında;

“(…)

Taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresi tarafından tahsis işlemine ilişkin belgeler muhasabe birimine verildiğinde; ilgisine göre 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252-Binalar Hesabına (03.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) borç, 500-Net Değer Hesabına (12.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) alacak; varsa taşınmaza ilişkin amortisman tutarları 500-Net Değer Hesabına (13.Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarı) borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilecektir. Bu kayıtlar taşınmazı tahsisli olarak kullanan idarenin taşınmaza ilişkin harcamalarını muhasebeleştirilen ilgili muhasabe birimlerince yapılacaktır.”

denildiğinden, taşınmaz tahsis eden ya da taşınmaz tahsisi sağlanan her iki taraftaki idarelerin muhasabe kayıtları açısından, 500 Net Değer Hesabı ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının tahsis işleminin sonuçlarından etkilendiği açıktır.

Yapılan incelemede diğer kamu idarelerinin mülkiyetinde olan ve Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresince tahsisli kullanılan 332 adet taşınmazın, yukarıda açıklanan esaslara göre ilgili hesapların 03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar yardımcı hesap kodlarında muhasabe kayıtlarının gerçekleştirilmesi gerekirken bu işlemlerin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, 2020 yılı Bilançosunda, 250.03 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251.03 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252.03 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 500.12/13 Net Değer Hesabı itibariyle varlıkların idarece belirlenmesi gereken gerçeğe uygun değerleri (rayiç bedeli) toplamı kadar hataya neden olunmuştur.

Her ne kadar idare tarafından, tahsisli kullanılan taşınmazların 03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar yardımcı hesap kodunda muhasabe kayıtlarının 2021 yılında gerçekleştirildiği ve bu taşınmazların birikmiş amortisman tutarlarının tespiti için tahsis eden idarelerden bilgi talep

edildiği bildirilmişse de 2021 yılında yapılan veya yapılacak işlemlerin 2020 yılı Bilançosunda oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmadığından değerlendirmemiz devam etmektedir.

BULGU 6: Gider Taahhütlerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından bağtlanan sözleşmelere dayanılarak girişilen taahhüt tutarlarının 920 Gider Taahhütleri Hesabı ile 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 450'nci maddesinin birinci fıkrasında, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarıyla bunlardan yerine getirilenler ve feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için 920 Gider Taahhütleri Hesabının kullanılacağı belirtilmekte, hesabın işleyişi ise 451'inci maddede açıklanmaktadır. Yönetmelik'in 452'nci maddesinde ise gider taahhütleri hesabına borç ve alacak yazılan tutarların kaydedilmesi için, karşılık hesabı olarak, 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, Su ve Kanalizasyon İdaresinin mal ve hizmet alımı ile yapım işlerine ilişkin olarak, sözleşme ile girişilen taahhüt tutarları ile bunlara ilave edilen her türlü taahhüt artışını, muhasebenin bilgi verme ve izleme fonksiyonunu yerine getirmek üzere Bilanço dipnotlarında ihdas edilen nazım hesaplardan olan "gider taahhütleri" hesaplarında takip etmediği tespit edilmiştir.

İdarece girişilen taahhütlerin, muhasebenin bilgi verme ve izleme fonksiyonunu üstlenen nazım hesaplardan olan 920 Gider Taahhütleri Hesabı ile 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabında takip edilmemesi sonucunda 2020 yılı Bilanço Dipnotlarında anılan hesaplar itibariyle hataya neden olunmuştur.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kiraya Verilen Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri İle Kira Tutarlarının Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

Su ve Kanalizasyon İdaresinin mülkiyetinde olup kira sözleşmesi ile kullanılan taşınmazların, muhasebe hesaplarında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 475'inci maddesinde kurumun bilançosunda kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabının kullanılması öngörülmüş, 476'ncı maddesinde de hesabın işleyişine açıklık getirilmiştir. Yönetmelik'in 477 ve 478'inci maddelerinde de bu hesabın karşılığı olarak 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı tanımlanmıştır.

Her ne kadar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yer verilmemiş olsa da, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazılarında, taşınmazlardan kiraya verilenler için 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının, bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin de yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının ihdas edildiği ve bu hesapların yardımcı hesap kayıtlarının yazı eki 2'de açıklandığı belirtilmiştir. Yine aynı yazıda 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının işleyişine açıklık getirilerek örnek muhasebe kayıtlarına yer verilmiştir.

En son yayınlanan 2018 yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında da 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı hesap kodları arasında sayılmıştır.

Yapılan incelemede, Su ve Kanalizasyon İdaresinin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan kiralama yoluyla kullanılan 12 adet alan için 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının, bu taşınmazlardan elde edilecek kira gelirlerinin takibi için de 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının kullanılmadığı, hali hazırda muhasebe kayıtlarında 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında yer verilen

rakamın geçmişte gerçekleştirilen ve devren gelen işlem ve tutarlara ilişkin olduğu tespit edilmiştir.

Kiraya verilen taşınmazlar hakkında 2020 yılı Bilançosu Dipnotlarının doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı yönündeki tespitimiz üzerine idare tarafından, 2021 yılı itibariyle, kiraya verilen duran varlıkların değerleri ve kira gelirlerinin muhasebe kayıtlarında ilgili nazım hesaplarda izlenmeye başlandığı bildirilmiş ve yapılan kayıtlara ilişkin muhasebe işlem fişleri sunulmuşsa da söz konusu muhasebe kayıtlarının yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda yapılması yönünde devamlılığın sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarına İlişkin Tahakkukların Yapılmaması ve Tahsilatın Sağlanmaması

Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından gerçekleştirilen içme suyu şebekesi ve atık su kanal şebekesi yapım işleri için yapılan harcamalara karşılık olarak “kanalizasyon harcamalarına katılma payı” ve “su tesisleri harcamalarına katılma payı” tahakkuklarının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 87'nci maddesinde, belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, yeni kanalizasyon tesisi yapılması veya mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, “kanalizasyon harcamalarına katılma payı” alınması; 88'inci maddesinde de yeni içme suyu şebeke tesisleri yapılması veya mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı hallerinde dağıtımın yapıldığı saha dâhilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden “su tesisleri harcamalarına katılma payı” alınması öngörülmüştür.

Kanun'un 90'inci maddesinde, su tesisleri ile kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve 89'uncu maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirileceği açıkça belirtilmiştir.

Kanun'un 91'inci maddesinde harcamalara katılma paylarının tahakkukunun, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmasından sonra yapılacağı, yazılı tebliğ ile verilecek süre içinde ilgililerin harcamalara katılma paylarını peşin ödemeyi kabul etmeleri halinde, bu payların, kabule ilişkin yazılı başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde tahakkuk ettirileceği; 92'nci maddesinde ise yazılı

esaslar dairesinde hesaplanan payların, mükelleflerin soyadları, adları, adresleri ve kendilerine isabet eden pay miktarını gösteren ve mahiyetlerine göre mahalle, cadde ve sokak itibariyle düzenlenecek tahakkuk cetvellerinin bir ay süre ile belediye ilan yerlerine asılması suretiyle ilan olunacağı ve katılma payları tutarlarının mükelleflere ayrıca tebliğ olunacağı belirtilerek payların hesaplanması, tahakkuku ve tahsili usulü açıklanmıştır.

Yapılan incelemede, 2016 yılından itibaren Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından 23 adet ve 95.812.132,26 TL tutarında içme suyu şebekesi, atık su kanal şebekesi ve arıtma tesisi-su deposu yapım işleri gerçekleştirildiği ve gayrimenkul sahiplerinin kullanımına sunulduğu, ancak yapılan giderlerle ilgili olarak pay sahiplerine düşen kısımların tahakkuk ettirilerek, tahsili için gereken tedbirlerin alınmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda ayrıntıları ile açıklandığı üzere, söz konusu harcamalara katılım paylarının alınıp alınmaması hususu idarelerin takdirinde değildir. Gayrimenkul değerini ve kullanıcılarının yaşam kalitesini artıran bu tür yatırım maliyetlerinin mevzuatta belirtilen yöntemlerle gayrimenkul sahiplerine dağıtılması gerekmektedir.

Katılım payları amme alacağı niteliğindeki kamu gelirlerinden olduğundan, bu gelirlerin zamanında tahakkuk ettirilmemesi de katılım paylarının zaman aşımına uğraması riskini doğuracaktır.

Bu itibarla, su tesisleri ile kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmemiş olması 2464 sayılı Kanuna aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 3: Borçlanma Sınırının Aşılması

Su ve Kanalizasyon İdaresinin borç stoku tutarının 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine göre belirlenen sınırın üzerinde olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Borçlanma" başlıklı 68'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (d) ve (f) bentlerinde;

"d) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.

f) Belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz. Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşü alınır.”

hükmüne yer verilmiştir.

23 Aralık 2019 tarih ve 30987 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 512 sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 2019 yılına ait olup çeşitli mevzuatlarda yer alan maktu hadler ile asgari ve azami miktarları belirtilmiş olan para ile ödenecek ceza miktarlarının artırılmasına dayanak teşkil eden yeniden değerlendirme oranı % 22,58 olarak belirlenmiştir.

İçişleri Bakanlığının “Borçlanmalar” konulu 21.02.2005 tarih ve 45201 sayılı Genel yazısının dördüncü paragrafında;

“Borçlanma talebinde bulunan belediyeler toplam borç stoklarını hesaplamak veya tespit etmek amacıyla; Hazine Müsteşarlığı, Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü, ilgili Sosyal Sigortalar Kurumu İl müdürlüğü, İller Bankası Genel Müdürlüğü, ilgili vergi dairesi müdürlüğü ve ilgili TEDAŞ biriminden alacakları yapılandırılmış, kesinleşmiş veya diğer şekilde borç durumuna ilişkin belgelere göre gerekli hesaplamayı yaparak borçlanma talep dosyasına ekleyeceklerdir. Bu belgelere ilave olarak, belediyenin piyasaya ve personeline borcunun olup olmadığı, varsa borç miktarı belediye başkanı tarafından imzalanmak suretiyle ayrıca borçlanma talep dosyasına eklenecektir.”

denilmek suretiyle borç stokunun belirlenmesinde, İller Bankası kredileri, banka kredileri, dış krediler, Hazineye olan borçlar ve tüm bunların faizleri ile birlikte, vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu borçlarının ve piyasa borçlarının da (bütçe emanetleri) dikkate alınması öngörülmüştür.

Bu haliyle, yukarıda sayılan kalemlerin toplanması suretiyle hesaplanan borç stoku, Belediyenin ya da bağlı idarelerinin kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranıyla arttırılan miktarını (büyükşehir belediyelerinde bu miktarın 1,5 katını) geçiyorsa belediyeler borçlanma yapamayacaktır.

2020 Yılı Bütçe Kanunu’nun 13’üncü maddesinin birinci fıkrasında da;

“22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinin

birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca il özel idareleri ve belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren altyapı yatırımlarında Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar, 5302 sayılı Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 5393 sayılı Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında hesaplanan faiz dâhil borç limitinin hesaplanmasına dâhil edilir. Ancak, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde 50'sinden fazlasına sahip oldukları şirketler tarafından Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali iş birliği çerçevesinde desteklenen projelerin finansmanı için yapılan borçlanmalar, çok taraflı yatırım ve kalkınma bankaları ile yabancı devlet kuruluşlarından doğrudan veya İller Bankası Anonim Şirketi aracılığıyla yapılan borçlanmalar ile SUKAP kapsamında yürütülecek işler için İller Bankası Anonim Şirketinden yapılan borçlanmalarda söz konusu borç stoku limitine uyma şartı aranmaz.”

denilmektedir.

Buna göre, 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen borçlanmalar da, Bütçe Kanunu'nun 13'üncü maddesi hükmü uyarınca borçlanma limitinin hesaplanmasına dahil edilmiştir. Borç stoku limitine uyma şartı aranmayacak haller ise ayrıca belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Su ve Kanalizasyon İdaresinin borç stokunun 5393 sayılı Belediye Kanununda belirtilen sınırın üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Şöyle ki;

Su ve Kanalizasyon İdaresinin en son kesinleşmiş bütçe gelirleri 2019 yılı gelir kesin hesabına göre 371.746.863,11 TL olup 2020 yılı yeniden değerlendirme oranı olan % 22,58 oranı ile artırılması sonucu elde edilen rakam 455.687.304,80 TL dir.

Büyükşehir Belediyesi olan illerde, borçlanma limitine esas rakamın tespitinde bu tutar 1,5 kat olarak uygulanacağından, 455.687.304,80 TL'nin 1,5 kat artırılmış tutarı 683.530.957,20 TL olup, bu tutar Su ve Kanalizasyon İdaresinin 2020 yılı için borçlanabileceği miktarın üst sınırını belirlemektedir.

Bununla birlikte, idarenin, 2020 yılı bilançosunun pasifinde yer alan ve aşağıdaki tabloda ayrıntıları gösterilen tutarda borç yükümlülükleri bulunmaktadır.

Tablo 8: Borç Stokunun Hesabı Tablosu

Kısa ve Uzun Vadeli Hesap Kodu	Kısa ve Uzun Vadeli Hesap Adı	Kısa Vadeli Borçlar (TL)	Uzun Vadeli Borçlar (TL)
300-400	Banka Kredileri Hesapları	91.432.069,45	342.877.230,36
303-403	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesapları	15.948.681,73	256.862.482,76
309-409	Diğer İç Mali Borçlar Hesapları	0	0
310-410	Dış Mali Borçlar Hesapları	0	0
320	Bütçe Emanetleri Hesabı	176.944.681,20	0
360	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	5.164.218,94	0
361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	6.530.816,58	0
368-438	Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesapları	8.956.005,75	47.192.320,64
381-481	Gider Tahakkukları Hesapları	32.248.366,64	94.466.618,16
Toplam		337.224.840,29	741.398.651,92
Genel Toplam		1.078.623.492,21	
SUKAP Kapsamındaki Krediler (Faiz Dahil)		(-) 132.859.215,03	
Limit Kapsamındaki Borç Stoku		945.764.277,18	
Borçlanma Sınırı		683.530.957,20	
Borçlanma Sınırı Aşılan Tutar		262.233.319,98	

Bu itibarla, 2020 yılı borçlanma sınırı 683.530.957,20 TL olan Su ve Kanalizasyon İdaresinin, 945.764.277,18 TL tutarında borç stoku ile borçlanma sınırını aşmış olması 5393 sayılı Kanuna aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 4: İşçilerin Ücretli Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması

Su ve Kanalizasyon İdaresi bünyesinde çalışan işçilerin kullanılmamış ücretli izin haklarının biriktiği ve bu durumun idarenin işçilere karşı olan yükümlülükleri üzerinde mali risk yarattığı görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde, dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak

kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, işçinin yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna paralel bir şekilde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için beşyüzdokuz Türk Lirası (2020 yılı için güncellenmiş rakam) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İşçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağı için işçinin eline çok yüksek miktarlarda ücret geçebilmektedir. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmaktan ziyade son ücretleri üzerinden karşılığını almalarına neden olmaktadır. Ancak bu durum idareler adına daha fazla külfet getirici bir durum olabilmektedir. Zira anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilecektir. Ayrıca biriken yıllık izin sürelerinin ücrete dönüşmesi halinde idare açısından çok yüksek miktarlarda ödeme yapma durumu ortaya çıkacaktır.

Yapılan incelemede Su ve Kanalizasyon İdaresi bünyesinde çalışan 335 işçinin yıllık izinlerinin kullanımının sağlanmadığı, bu nedenle de toplam 26.661 gün kullanılmamış birikmiş yıllık izni bulunduğu tespit edilmiştir.

Gerek mevzuata uygunluk açısından gerekse idareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 5: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

Su ve Kanalizasyon İdaresi ile BEM-BİR-SEN arasında yapılan sosyal denge tazminatı sözleşmesinin kapsam ile ilgili bazı hükümlerinin, mahalli idarelerde kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin hukuki düzenlemelere aykırı olduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddesinin bir ve ikinci fıkralarında, belediyelerde sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin esaslara dair, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesinde de sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanuna göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutar ile sınırlı olduğuna dair hükümlere yer verilmiştir.

Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2020 ve 2021 Yıllarını Kapsayan 5. Dönem Toplu Sözleşmenin "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" hükümlerini düzenleyen dördüncü bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinde de;

"(1) Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanununun 32 nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100'üdür. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutan aşmamak kaydıyla Ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir."

denilmektedir.

Bu çerçevede Su ve Kanalizasyon İdaresi ile anılan sendika arasında imzalanan Toplu Sözleşmenin "Sözleşmenin dayanağı ve amacı" başlıklı 1'inci maddesinin a) bendinde yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri sözleşmenin dayanağı olarak belirtilmiş, b) bendinde ise;

"Bu sözleşme ile; sözleşmenin tarafı olan işverenin mali gücünün elverdiği ölçüde kamu görevlilerinin ekonomik durumunu geliştirmek, sosyal ve kültürel düzeylerini yükseltmek,

geleceğe güvenle bakmasını temin etmek, insanca yaşamasını sağlamak, aynı işi yapan kişiler arasında ücret dengesini sağlamak, emeğin karşılığını almak, adaletli ücret dağılımını temin etmek, ekonomik ve sosyal barışı sağlamak, çalışma performansını artırarak verimli, demokratik ve katılımcı çalışma düzenini oluşturmak ve sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek amaçlanmıştır.”

denilmekle bu sözleşmenin tarafları arasında sağlanmaya çalışılan anlaşma konusu hususlar, amaç olarak açıklanmaya çalışılmıştır.

Yapılan incelemede bahse konu toplu sözleşmede, yukarıda belirtilen Kanunlar ve Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme hükümlerine aykırı olarak aşağıda belirtilen hükümlere yer verildiği tespit edilmiştir. Şöyle ki;

Sosyal denge tazminatı sözleşmesinin konusu kamu görevlilerine yapılacak sosyal denge tazminatı ödemelerinin tutarı ve ödenme esasları olması gerekirken, sözleşmenin henüz 1’inci maddesinde, sözleşmenin kapsam ve amacı sosyal denge tazminatından çok farklı ve çok geniş alanlara yaygınlaştırılmıştır. Yine sözleşmenin 7’nci maddesinde “İşverenin Hak ve Yükümlülükleri”, 8’inci maddesinde “Sendika ve Üyelerin Hak ve Yükümlülükleri”, 9’uncu maddesinde “Sendikal Çalışmalar”, 10’uncu maddesinde “Sosyal Haklar ve Eğitim”, 11’inci maddesinde “İşyerine Geliş ve Gidiş İçin Servis Hizmeti veya Toplu Taşıma Kartı Verilmesi”, 12’nci maddesinde “Doğal Afet Yardımı”, 13’üncü maddesinde “İşyeri Kurulunun Oluşumu ve Toplanma Şekli”, 14’üncü maddesinde “İşyeri Kurulunun Görevleri”, 17’nci maddesinde “Hasar ve Zararların Tazmini” başlıkları altında sözleşmenin konusu ile bağdaşmayan hükümlere yer verilmiştir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun Birinci Kısım Birinci Bölümünün “Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri” başlıklı Birinci Ayrımı’nda “Kesin hükümsüzlük” başlıklı 27’nci madde olarak;

“Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.

Sözleşmenin içerdiği hükümlerden bir kısmının hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini etkilemez ...”

denilmekle kanuna aykırı sözleşme yapılamayacağı açıklığa kavuşturulmuştur.

Bu itibarla, Su ve Kanalizasyon İdaresi ile anılan sendika arasında bağitlanan sosyal

denge tazminatı ödenmesine ilişkin sözleşmenin içeriğe ilişkin söz konusu hükümleri, 4688 sayılı Kanun, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 2020 ve 2021 Yıllarını Kapsayan 5. Dönem Toplu Sözleşmenin “Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme” hükümlerine aykırılık teşkil etmekte, Borçlar Kanunu hükümlerince de geçerliliğini yitirmektedir.

BULGU 6: Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi, Belge, Karar ve Raporların İnternet Sitesinde Yayınlanmaması

Su ve Kanalizasyon İdaresinin mevzuat gereği kamuoyuna açıklaması gereken bilgi, belge, karar ve raporları resmî internet sitesinde yayımlamadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu düzenlemeleri çerçevesinde herkes, ikamet ettiği beldenin hemşehrisi olup, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilendirme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma haklarına sahiptir. Kanun’un hemşehrilik hukukuna ilişkin düzenlemelerine göre, belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarını ödemekle yükümlü tutulmuştur. Bu nedenle belediye nezdindeki hakların takip edilebilmesi ve yükümlülüklerin tam ve eksiksiz yerine getirilebilmesi için belediye faaliyetleri konusunda uygun şekilde bilgilendirme yapılması son derece önemlidir.

Bunun yanı sıra 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun mali saydamlıkla ilgili düzenlemeleri, idareleri mali yönetim ve kontrol süreçleriyle ilgili olarak kamuoyuna açıklama yapmakla ve bunların ulaşılabilir olmalarını sağlamakla yükümlü tutmaktadır.

Ayrıca 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ile tanınan bilgi edinme hakkı ile kişiler, kurum ve kuruluşların kayıtlarında bulunan bilgi ve belgeleri talep edebilirken; bilgi edinme hakkının etkin olarak kullanılabilmesi ve bilgi edinme başvurularından kaynaklanan iş yükünün en aza indirilebilmesi amacıyla kurum ve kuruluşların bazı bilgi ve belgeleri de bilgi iletişim teknolojilerini kullanmak suretiyle kamuoyunun bilgisine sunmaları gerekmektedir.

Anılan mevzuat hükümleri doğrultusunda Su ve Kanalizasyon İdaresinin resmî internet sitesi ile ilgili olarak, aşağıda yer alan hususlar değerlendirilmiştir:

A- Stratejik Planların, Performans Programların, Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporlarının ve Faaliyet Raporlarının Yayınlanmaması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Malî saydamlık” başlıklı 7’nci maddesinin “*Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyu zamanında bilgilendirilir. Bu amaçla; ... Hükümet politikaları, kalkınma planları, yıllık programlar, stratejik planlar ile bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması (...) zorunludur.*” hükmü gereğince kamu idarelerinin yıllık programlarının, stratejik planlar ile bütçelerinin, uygulanması ve uygulama sonuçlarının ve raporlarının kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması gerekmektedir.

B- Mali Tablolarının Yayınlanmaması

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Mali raporlamada süreler” başlıklı 327’nci maddesinin 1’inci fıkrasında;

“Bilanço, faaliyet sonuçları tablosu ve nakit akış tablosu dışındaki mali tablolar aylık dönemler itibarıyla takip eden ayın sonuna kadar, bilanço, faaliyet sonuçları tablosu ve nakit akış tablosu ise yıllık dönemler itibarıyla takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar hazırlanır ve elektronik ortamda yayımlanır.” hükmü yer almış, Yönetmelik’in 311’inci maddesinde ise; *“Kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticileri, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından; üst yöneticiler de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumludur.”* denilerek mali raporlama kapsamındaki mali tabloların yayımlanmasından üst yöneticinin sorumlu olduğu belirtilmiştir.

C- Yapılan Yardımların, Sağlanan Teşvik ve Desteklemelerin Yayınlanmaması

5018 sayılı Kanun'un “Malî saydamlık” başlıklı 7’nci maddesinin “*Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından sağlanan teşvik ve desteklemelerin bir yılı geçmemek üzere belirli dönemler itibarıyla kamuoyuna açıklanması, (...) zorunludur.*” hükmü gereğince kamu idareleri tarafından sağlanan yardımların, teşvik ve desteklemelerin kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.

D- Denetim Sonuçlarının Yayımlanmaması

5393 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi gereğince meclis tarafından oluşturulan denetim komisyonunca hazırlanan rapor ile 5018 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülen iç ve dış denetim raporlarının sonuçları Belediye Kanunu'nun 55'inci maddesinin “*Denetime ilişkin sonuçlar kamuoyuna açıklanır ve meclisin bilgisine sunulur.*” hükmü gereğince Belediyenin / İdarenin internet sitesinde yayımlanması gerekmektedir.

Nitekim Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik'in “Bilgi verme yükümlülüğü kapsamında alınacak tedbirler” başlıklı 6'ncı maddesinde Kanuna uyumlu olarak “(...) *Kesinleşen faaliyet ve denetim raporları uygun vasıtalarla kamuoyunun incelemesine açık hale getirilir.*” hükmü düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede;

- Bütçenin,
- Aylık ve yıllık dönemler itibariyle mali tabloların,
- İdare tarafından yapılan yardımların, sağlanan teşvik ve desteklerin,
- Meclis tarafından oluşturulan denetim komisyonunca hazırlanan raporlar ile yürütülen iç ve dış denetim raporlarının sonuçlarının

Su ve Kanalizasyon İdaresinin resmî internet sitesinde yer almadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, bahse konu bilgi ve belgelerin anılan mevzuat hükümleri doğrultusunda İdarenin resmî internet sitesinde yayımlanması ve kamuoyunun bilgisine sunulması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Gecikme Zammına İlişkin Olarak Tahakkuk Ettirilen Katma Değer Vergisi Tutarlarının Gelir Hesaplarına Kaydedilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Daha önce 600-Gelirler hesabında takip edilen gecikme zammı kdv tutarları için otomasyon sisteminde gerekli düzeltmelerin yapılması sağlanmış olup, daha önce hatalı yapılan işlemlerin düzeldiğine dair 07.05.2018 tarih ve 12661 sayılı yevmiye örnek olarak sunulmuştur.
Kurumun Tahakkuk Ettirmiş Olduğu Vade Farklarından Katma Değer Vergisi Alınmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Denetime esas bulgu ile kurum tarafından yapılan taksitlendirme işlemlerinde vade farkı olarak tahakkuk eden tutarlara Katma Değer Vergisi eklenmeden yapılan tahakkuklar için düzeltme işlemi yapılmış olup; otomasyon sistemindeki eksiklik tebliğ hükümlerine göre düzeltilmiştir.
Hurdaya Ayrılmasına Karar Verilen Taşıtlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Hurdaya ayrılmasına karar verilen taşıtlara ilişkin muhasebe kayıtları 08.10.2018 tarih ve 28259 yevmiye ile gerçekleştirilmiştir.

Özel Maliyetler Hesabının Kullanılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olmayan ve süresi sonunda sahibine bırakılacak olan gayrimenkul kiralamalarında, bu gayrimenkullerin ekonomik değerini arttıran harcama bedellerinin muhasebeleştirilmesinde direkt olarak gider hesapları yerine 264 Özel Maliyetler hesabının kullanılmasına ilişkin harcama birimlerine gerekli bilgilendirme 12.02.2021 tarih ve 4278 sayılı yazı ile bildirilmiş, 2020 denetiminde de bu hususa ilişkin bir tespit bulunmamıştır.
Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Emanetler Hesabında İzlenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Geçici Kabul Noksanları kesintisinin 330.99- Alınan Diğer Depozito ve Teminatlar hesabında takip edilmekte iken 333-Emanetler hesabında takip edilmesi gerektiğine dair bulguya istinaden geçici kabul noksanları kesintileri 01.05.2018 tarih 12158 sayılı yevmiye ile 333.02.99 -Kişilere Ait Diğer Emanetler hesabına alınmıştır. Ancak 2018 Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yapılan değişiklikle geçici kabul noksanlarına ilişkin yeni hesap olarak 330.15 kodu tanımlandığından 17.02.2020 tarih 2107 sayılı yevmiye ile tekrar yeni açılan kod olan 330.15 -Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30. ve 31. Md. Ger. Al. Tem. Hesabına alınmış ve

			uygulama bu şekilde devam etmektedir.
Abonelerden Alınan Teminat Bedellerinde Güncelleme Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	BASKİ Genel Kurulunun 28.05.2019 tarih ve 16 nolu kararı ile tüm abone gruplarında sabit bedel olarak alınan Abone Teminat Bedelinin m ³ olarak alınmasına karar verilmiş olup, 01.06.2019 tarihinden itibaren yeni tesis edilen aboneliklerden ve devir abonelerinden ekte sunulan tabloya göre Abone Teminat Bedeli alınmakta olup, abonenin aboneliğini sonlandırması durumunda ise yine m ³ üzerinden iadesi yapılmaktadır. Abonelerin yatırmış oldukları güvence bedelleri m ³ üzerinden alınarak m ³ üzerinden iade edilmesi işlemleri otomasyon sisteminde otomatik olarak güncellenerek ödenmektedir.
Çevre Katkı Payının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve Bakanlığa Gönderilmemesi	2017	Kısmen Yerine Getirildi	2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 18'inci maddesinin 1'inci fıkrasında; " Çevre Kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yardımların desteklenmesi amacıyla, Büyükşehir Belediyeleri Su ve Kanalizasyon İdarelerince tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedelinin yüzde biri çevre katkı payı olarak tahsil edilir." hükmü gereği yıllar itibariyle çevre katkı payları ayrılmıştır. Çevre Katkı payı olarak ayrılan tutarlardan 2016 yılı için ayrılan

			<p>1.437.053,43 TL. nin 540.000,00 TL tutarındaki kısmı 30.06.2020 tarih ve 9765 no.lu yevmiye ile muhasebe kayıtlarına alınarak 540.000,00 TL nin ödemesi gerçekleştirilerek Bakanlığa bildirim yapılmıştır.</p> <p>2016 yılının diğer ayları, 2017 yılı, 2018 yılı, 2019 yılı ve 2020 yılının Ekim ayına kadar olan tutarlar 16.02.2021 tarih ve 1769 -1796-1768 no.lu yevmiyeler ile muhasebe kayıtlarına alınmış olup, nakit yetersizliği nedeniyle ödemesi yapılamayan 2017-2018-2019-2020 Temmuz ayına kadar olan 7.392.124,69 TL için 7256 Sayılı Kanun kapsamında yapılandırması yapılmıştır. Yapılandırılan tutarların ödemeleri taksitler halinde gerçekleştirilmekte olup yapılan işlemlerin kontrolü takip eden denetimlerde izlenecektir.</p>
Kapanan Belde ve İlçe Su İdarelerinden Devralınan Abonelerin Teminat Bedellerinin Bulunmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	<p>Genel Müdürlük Makamının 28.06.2018 tarih ve 12250 sayılı Olur'ları ile gerekli çalışmaları yapmak üzere "Teminat Bedeli Belirleme Komisyonu" oluşturulmuştur. Buna göre sistemde aktif ve pasif abonelerin kayıtları incelenmiş ve durumları ile ilgili olarak ilçe Belediyelerine yazı yazılmıştır. Belediyelerden gelen cevap yazılarına göre kapatılmış</p>

			(Pasif) abone olduğu, aktif abone kayıtlarında olan bedellerin kuruluş tarihinde mahsuplaşma komisyonunca devir alındığı, sistemde teminat kaydı olmayanların ise teminat bedelinin kendi Belediye kayıtlarında da olmadığı bilgisi alınmıştır. Mevcut durumda aktif abonelerin aboneliklerinin kapatılması ile birlikte teminat bedeli sistemde mevcut ise idarece iade edilmektedir.
İçme ve Kullanma Suyu Tarifelerinin Maliyetinin Altında Belirlenmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki Kanunun 23'üncü maddesi ve BASKİ tarifeler Yönetmeliğinin Tarife Belirleme başlığı altında bulunan hükümler çerçevesinde İl genelindeki su birim maliyetlerinin belirlenmesi amacıyla Genel Müdürlük Makamının 18.09.2018 tarih ve 18205 sayılı Olurları ile Tarife Komisyonu oluşturulmuştur. Tarife komisyonu, BASKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 10'uncu maddesinin "Tarifelerin yapılışı ve uygulama esasları" başlığı altında belirtilen İlçe bazlı içmesuyu tesisleri yatırım maliyetleri, içmesuyu şebeke yapım maliyeti, şebeke uzunluğu, kullanılan kimyasallar, enerji, yakıt, personel, amortismanlar, bakım-onarım ve diğer çeşitli masrafları ayrıntılı olarak

			<p>ilçenin abone sayısı, su sarfiyatları dikkate alınarak çalışmalarını tamamlamış ve maliyetlere ilişkin Teknik Raporunu hazırlamıştır. Hazırlanan teknik rapor sonucu belirlenen su birim maliyet tablosu BASKİ Genel Kuruluna sunulmuştur. BASKİ Olağanüstü Genel Kurulunun 11.07.2019 tarih ve 23 nolu kararı ile su birim fiyatları kabul edilmiş ve yeni tarife 01.08.2019 tarihinde uygulamaya başlanılmıştır. Yeni tarifelere 01.01.2020 tarihinden itibaren alınan Genel Kurul Kararı ile aylık TÜFE artış oranı her ay uygulanmaktadır. 6360 sayılı yasa gereği tüzel kişiliği kaldırılarak tek mahalleye dönüşen beldeler bağlı ilçe su birim fiyatının % 50'si, tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüşen kırsal mahallelerde ise % 25 inin uygulanmasına karar verilmiştir.</p>
Elektrik Enerjisi Teşvikinden Yararlanamayan Atık Su Arıtma Tesislerinin Bulunması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	<p>Genel Müdürlük bünyesinde 30 adet Atıksu Arıtma Tesisi mevcut olup, 30 adet Arıtma Tesisinin 23 adedi için Enerji Teşvik Bedelinin geri alınması sağlanmıştır.</p> <p>Kalan 7 tesisten Havran , Gökçeyazı ve Savaştepe tesisleri 2019 yılında işletmeye alındığından bu tesisler için, işletme çevre izin belgesi alınma süreci devam etmekte; Marmara, Marmara Çınarlı ve Susurluk Arıtma Tesisleri</p>

			ise henüz yüklenici bünyesinde olduğundan, Ayvalık tesisi de aktif olarak çalışmadığından Enerji teşvikinden yararlanılmamıştır
2016 ile 2017 Yıllarına Ait Ödenmemiş Elektrik Faturası Borcundan Dolayı Gecikme Bedeli Ödenmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Dönemsel bir nakit yetersizliğe ile gelişen bulgu konusu husus ortadan kalktığından denecek kalmamıştır.
Bazı Konularda Büyükşehir Belediyesi ile Gerekli Mahsuplaşma İşlemi Takibinin Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu husus münferit bir konu olup tekrar etmemektedir.
Memur Personelden Spor Fonu Adı Altında Kesinti Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Memur ve işçi personellerden spor fonu altında yapılan kesinti işlemine son verilmiştir. İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın 01.08.2018 tarih ve 14807 sayılı yazı ekinde gönderilen Banka bilgilerine göre ulaşılan personel listesine istinaden ilgililerine geri ödemeler yapılmıştır. Bakiye kalan 613, 00 TL kurumdan ayrılan (Emekli-Nakil vs.) personellere ait olup, banka bilgilerine ulaşıldıkça ilgisine ödeme işlemi yapılacaktır.
Sözleşmeli Personele Ödenen Sosyal Denge Tazminatının Sosyal Güvenlik Kapsamında	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Sözleşmeli personele ödenen Sosyal Denge Tazminatı Haziran 2018 döneminden itibaren SGK Prime Esas kazancına dahil edilmiştir.

Prime Esas Kazanca Dâhil Edilmemesi			
Yüklenicilerin Alt Yüklenicilerle Yaptığı Sözleşmelerde Damga Vergisi Ödemesinin Kontrol Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Genel Müdürlüğün bünyesinde gerçekleştirilen yapım işlerinde yüklenici firmanın alt yüklenici ile yapmış olduğu sözleşmelerde, alt yüklenicinin Damga Vergisi ile ilgili yükümlülüğünü yerine getirmesi hususu kontrol edilmeye başlanmış,harcama birimlerince konuya ilişkin yapılacak kontrollerde gerekli hassasiyetin gösterilmesine ilişkin olarak 12.02.2021 tarih ve 4276 sayılı yazı ile konu tekraren hatırlatılmıştır.
İhalelerde Pazarlık Usulünün Genel Bir Uygulama Haline Getirilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Genel Müdürlüğün kuruluş aşamasında pazarlık usulü ile yapılan alımlar yaygın bir uygulama iken Genel Müdürlüğün kurumsal yapısı şekillendikçe alım ve yapım işleri ihalelerinde kanun hükmü gereği öncelikli olarak 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 19'uncu maddesi kapsamında "Açık İhale Usulü" yaygınlaşmıştır. 2020 yılı denetiminde bu hususa ilişkin bir tespit bulunulmamıştır.
İmar Plan Revizyonu Tasarlanmasına Rağmen Bina İnşaatına Başlanması ve Fonksiyonu Değiştirilen	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İmar planı revizyonu tasarlanmasına rağmen Genel Müdürlük tarafından bina inşaatına başlanması ve fonksiyonu değiştirilen arsa üzerindeki bina inşaatının atıl kalması nedeniyle

Arsa Üzerindeki Bina İnşaatının Atıl Kalması			oluşan 230.401,42 TL maliyet bedeli Balıkesir Büyükşehir Belediyesinden 07.05.2018 tarih ve 12633 sayılı muhasebe işlem fişiyle mahsuben tahsil edilmiştir.
Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilat Tutarlarının İdarenin Banka Hesabına Aktarılmasının Mevzuatta Belirtilen Sürede Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Gerekli protokoller güncellenerek Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin ilgili madde hükmü gereği azami 20 günlük sürede kredi kartı tahsilatlarının idarenin banka hesaplarına aktarılması sağlanmıştır.
Bazı Atık Su Abonelerinden Ücret Alınmaması Nedeniyle Gelir Kaybı Yaşanması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki Kanun'un 23'üncü maddesi ve BASKİ tarifeler Yönetmeliği'nin Tarife Belirleme başlığı altında bulunan hükümler çerçevesinde İl genelindeki Atık su birim maliyetlerinin belirlenmesi amacıyla Genel Müdürlük Makamının 25.06.2018 tarih ve 11908 sayılı olurları ile Tarife Komisyonu oluşturulmuştur. Tarife komisyonu, Kanun ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde çalışmalarını tamamlamış ve maliyetlere ilişkin Teknik Raporunu hazırlamıştır. Hazırlanan teknik rapor sonucu belirlenen atıksu birim maliyet tablosu BASKİ Genel Kuruluna sunulmuştur. Baski Olağanüstü Genel

			Kurulunun 30.07.2018 tarih ve 24 nolu kararı ile atıksu birim fiyatları tüm Balıkesir genelinde su birim fiyatının % 50 si oranında uygulanmasına karar verilmiş ve yeni atıksu tarifeleri 01.08.2018 tarihinde uygulanmaya başlanılmıştır. Alınan bu Genel Kurul Kararı ile kanalizasyon bağlantısı bulunan tüm su abonelerinden atıksu bedeli alınmaya başlanılmıştır.
Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Yayınlanmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2017-2018-2019-2020 Mali Yıllarına ait Mali Durum Beklentiler Raporu kanuni sürelerinde hazırlanarak, Genel Müdürlüğün web sitesinde (http://www.balikesir-baski.gov.tr/) yayımlanmıştır.
Su ve Atık Suya İlişkin Her Belde ve İlçede Münferit Tarife Olması Neticesinde Aynı Durumdaki Abonelerin Farklı Tarifelere Tabi Olması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki Kanununun 23'üncü maddesi ve BASKİ tarifeler Yönetmeliğinin Tarife Belirleme başlığı altında bulunan hükümler çerçevesinde İl genelindeki su birim maliyetlerinin belirlenmesi amacıyla Genel Müdürlük Makamının 18.09.2018 tarih ve 18205 sayılı Olurları ile TARİFE KOMİSYONU oluşturulmuştur. Tarife komisyonu, BASKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 10'uncu maddesinin "Tarifelerin yapılışı ve uygulama esasları" başlığı altında belirtilen İlçe bazlı içmesuyu

			<p>tesisleri yatırım maliyetleri, içmesuyu şebeke yapım maliyeti, şebeke uzunluğu, kullanılan kimyasallar, enerji, yakıt, personel, amortismanlar, bakım-onarım ve diğer çeşitli masrafları ayrıntılı olarak ilçenin abone sayısı, su sarfiyatları dikkate alınarak çalışmalarını tamamlamış ve maliyetlere ilişkin Teknik Raporunu hazırlamıştır. Hazırlanan teknik rapor sonucu belirlenen su birim maliyet tablosu BASKİ Genel Kuruluna sunulmuştur. BASKİ Olağanüstü Genel Kurulunun 11.07.2019 tarih ve 23 nolu kararı ile su birim fiyatları kabul edilmiş ve yeni tarife 01.08.2019 tarihinde uygulamaya başlanılmıştır. Yeni tarifelere 01.01.2020 tarihinden itibaren alınan Genel Kurul Kararı ile aylık TÜFE artış oranı her ay uygulanmaktadır. 6360 sayılı yasa gereği tüzel kişiliği kaldırılarak tek mahalleye dönüşen beldeler bağlı ilçe su birim fiyatının % 50'si, tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüşen kırsal mahallelerde ise % 25 inin uygulanmasına karar verilmiştir.</p>
Kurum ile Sendika Arasında İmzalanan Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuata Aykırı Hükümlerin Konulması	2017	Yerine Getirilmedi	Yerine getirilmeyen bulgu konusu husus 2020 Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "Bulgu 5: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu

			Dışında Hükümler Konulması" başlığı altında tekrar bulgu yapılmıştır.
Yönetim Kuruluna Mevzuata Aykırı Borçlanma Yetkisi Verilmesi ve Borçlanmalarda İçişleri Bakanlığının Onayının Alınmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	En son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yüzde onunu geçen borçlanmalar ile ilgili olarak İçişleri Bakanlığından onay alınması gerekliliği takip edilmektedir.
Anahtar Teslim Götürü Bedel Sözleşme Yaptırılması Gereken Yapım İşlerinin Birim Fiyat Sözleşme İle Yaptırılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Anahtar teslim götürü bedel sözleşme ile yaptırılması gerekip, birim fiyat sözleşme ile yaptırılan herhangi bir yapım işi tespit edilmemiştir.
Yapımı Tamamlanan Su ve Kanalizasyon Tesislerinden Harcamalara Katılım Payı Alınmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Yerine getirilmeyen bulgu konusu husus 2020 Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "Bulgu 2: Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarına İlişkin Tahakkukların Yapılmaması ve Tahsilatın Sağlanmaması" başlığı altında tekrar bulgu yapılmıştır.
İlçe Belediyeleri Adına Yapılan Evsel Katı Atık ve Çevre Temizlik Vergisi Tahsilatlarından Hizmet Bedeli Adı Altında Kesinti Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Uygulamaya 31.03.2018 tarihinde son verilmiş olup emanet hesaplarında tutulan hizmet bedelleri ilgili Belediye Başkanlıklarının talebi doğrultusunda iade edilmektedir.

Toplam Borç Tutarının Yasal Sınırın Üzerinde Olması	2017	Yerine Getirilmedi	Yerine getirilmeyen bulgu konusu husus 2020 Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "Bulgu 3: Borçlanma Sınırının Aşılması" başlığı altında yeniden bulgu yapılmıştır.
Mevzuatta Öngörüenden Daha Az Sayıda Engelli ve Hükümlü Memur ve İşçi Çalıştırması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	E-KPSS ile personel alımı için gerekli işlemler yapılmış, bir personelin göreve başlaması için kurumca kabulü yapılmıştır. Ancak söz konusu kişi göreve başlamamış olduğundan ilgili hususun kontrolü takip eden denetimlerde izlenecektir.
İşçilere Hak Kazandıkları Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Yerine getirilmeyen bulgu konusu husus 2020 Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "Bulgu 4: İşçilerin Ücretli Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması" başlığı altında tekrar bulgu yapılmıştır.
4734 Sayılı Kanunun 21/B Maddesindeki Şartlar Gözetilmeden İhale Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılı denetiminde 4734 sayılı Kanun'un 21/B maddesindeki şartlara aykırı olarak pazarlık usulü ile mal alım ve yapım işleri yapıldığı tespit edilmemiştir.
Kişilerden Alacaklar Hesabına Hatalı Kayıt Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	140 Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenilen Hasar Keşif Bedelleri, Yağmursuyu ve Dere Islahı Bedelleri 30.04.2018 tarih ve 12148 sayılı yevmiye ile düzeltilerek 139-Diğer Kurum Alacakları hesabına alınmış olup, bu tarihten sonraki işlemler bu hesapta takip edilmektedir.

Başka Kurumlarca Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresine Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediyelerden ve Maliyeden Genel Müdürlüğe bedelli ve bedelsiz tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtları 30.04.2018 tarih ve 12570 nolu yevmiye ile 250.01 ve 251.01 kodunda kayıtlara alınmıştır. Ancak 250 01 ve 251 01 kodu detaylı hesap planında Kamu İdaresinin Mülkiyetinde olan taşınmazlar için kullanıldığından ve bu husus 2020 yılı denetim raporuna konu edildiğinden, bu koddaki kayıtlar Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar kodu olan 250.03 ve 251.03 koduna 18.02.2021 tarih 1902 sayılı yevmiye ile düzeltilme kaydı yapılmıştır.
Mülkiyeti İdareye Ait Olmayan Yollara İlişkin Tadilat Bedellerinin Gider Gösterilmesi Gerekirken Maddi Duran Varlıklara Kaydedilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mülkiyeti İdareye Ait Olmayan Yollara İlişkin Tadilat Bedelleri varlık hesabından çıkartılarak giderleştirilmesi sağlanarak gerekli düzeltmeler yapılmış olup, bundan sonraki işlemler de bulguya esas teşkil eden hesaplara kaydedilmek suretiyle devam etmektedir.
Gider Taahhütleri ile Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Yerine getirilmeyen bulgu konusu husus 2020 Sayıştay Denetim Raporunun “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde “Bulgu 6: Gider Taahhütlerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi” başlığı altında tekrar bulgu yapılmıştır.